

The Development of Creative Writing Ability and Collaborative Skills of Grade 6 Students Using Gilbert's Creative Writing Instructional Process

Kanchana Wanmalee^{1*} and Pinpon Kongwijit²

¹ Master's Degree Student in the Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

² Lecturer, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: kanchana.wanmalee@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) investigate the creative writing proficiency of Grade 6 students taught through Gilbert's creative writing process compared to the 70% criterion, and (2) examine the development of students' collaborative skills through the implementation of the same process. This study employed a pre-experimental research design. The research sample consisted of 12 Grade 6 students at Wat Sa Yai Som School during the first semester of the 2025 academic year, obtained via simple random sampling. The research instruments included: 1) a creative writing proficiency test and 2) a collaborative skills observation form. Data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, one-sample t-test, and repeated measures ANOVA. The research findings indicated that: (1) the students achieved a mean post-test score of 23.25 (S.D. = 3.68) in creative writing proficiency, which was significantly higher than the 70% criterion at the .05 level of statistical significance, and (2) the analysis of collaborative skill development across four repeated measurements revealed that the mean scores increased from 3.03 to 3.84, representing a statistically significant improvement at the .05 level.

Keywords: Creative Writing, Collaborative Skills, Collaborative Learning, Gilbert's Instructional Process

การพัฒนาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์และทักษะการร่วมมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต

กาญจนา วลมาลี^{1*} และ พินพนธ์ คงวิจิตร²

¹ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย

² อาจารย์ประจำ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: kanchana.wanmalee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตหลังการทดลองกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ (2) พัฒนาการด้านทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสระยายโสม จำนวน 12 คน ซึ่งศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ และ 2) แบบสังเกตทักษะการร่วมมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติ one-sample t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า (1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียนเฉลี่ย 23.25 คะแนน (S.D. = 3.68) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ (2) ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทักษะการร่วมมือจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง พบว่า คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.03 เป็น 3.84 และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: การเขียนเชิงสร้างสรรค์, ทักษะการร่วมมือ, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, กระบวนการสอนของกิลเบิร์ต

© 2026 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกเป็นลายลักษณ์อักษร จึงมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเขียนเป็นหนึ่งในทักษะที่ตอบสนองต่อทักษะการสื่อสาร (Communication skill) ที่เน้นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย เพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำคัญของการเขียนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้การเขียนเป็นสาระหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยได้ระบุในสาระที่ 2 การเขียน ความว่า “มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ” ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายละเอียดของหลักสูตรในระดับประถมศึกษา พบว่าประเภทการเขียนที่พบในตัวชี้วัดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับประถมศึกษาตอนปลาย คือ การเขียนสร้างสรรค์ โดยในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของระดับประถมศึกษาได้ระบุว่านักเรียนจะต้องมีความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ ดังปรากฏในตัวชี้วัด ท 2.1 ป.6/8 การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การกำหนดตัวชี้วัดข้างต้นนับว่ามีความสอดคล้องกับช่วงวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1972) ที่กล่าวว่าช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านจากการคิดเชิงรูปธรรม

ไปสู่การคิดเชิงนามธรรม ทำให้นักเรียนเริ่มมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล สมมติฐาน และจินตนาการที่ซับซ้อนขึ้น จึงควรค่าแก่การพัฒนาความสามารถการเขียนสร้างสรรค์ในช่วงวัยนี้ สอดคล้องกับ ทิศนา แหมมณี (2560) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการเขียนสร้างสรรค์ในช่วงวัยนี้จึงเปรียบเสมือนการวางรากฐานทางปัญญาที่ช่วยให้นักเรียนสามารถจัดการ กับความคิดที่ซับซ้อนและพัฒนาระบบการสื่อสารที่เป็นนามธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่าการเขียนสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แม้การเขียนสร้างสรรค์จะมีความสำคัญมาก แต่ก็ยังพบว่านักเรียนยังคงประสบปัญหาเรื่องการเขียนสร้างสรรค์ ดังสะท้อนจากงานวิจัยจำนวนมากในประเทศไทยที่มุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการเขียนสร้างสรรค์ ของนักเรียน เช่น การพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการเขียนผ่านการเรียนออนไลน์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา (ระพิน ชูชื่น และเพ็ญพรรณ ศรีสายพร, 2564) ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยตามทฤษฎีสหพันธ์กับการใช้ผังกราฟิกสำหรับส่งเสริมความสามารถ ในการเขียนนิทานเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (นัฐมา อภิรพงศ์ และขวัญชนก นัยเจริญ, 2568) งานวิจัย ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าปัญหาการเขียนสร้างสรรค์ยังคงปรากฏอยู่เสมอ ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาในการเขียนสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่โรงเรียนวัดสระยายโสม โดยอิงจากผลการทดสอบการอ่านเขียนประจำปีการศึกษา 2567 ของสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2567) ซึ่งพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีคะแนนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะ การเขียนเรื่องจากภาพที่มีระดับพอใช้และควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 31.62 ในการสอบครั้งที่ 1 และร้อยละ 19.6 ในการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดให้มีคะแนนอ่านเขียนดีและดีมากไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 สะท้อน ว่านักเรียนยังประสบปัญหาในการเขียนสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สังเกตพบว่ามีนักเรียนขาดการใช้จินตนาการ ในการเขียน ขาดการลำดับเรื่องที่ดี และใช้โครงเรื่องซ้ำเดิมจากวรรณกรรมในแบบเรียน การใช้กระบวนการเขียนแบบกลุ่ม จึงอาจช่วยให้นักเรียนผลิตงานเขียนสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะการร่วมมือ (Collaborative Skill) ซึ่งมีความสำคัญในโลกปัจจุบันที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (โรงเรียนวัดสระยายโสม, 2567)

ในการนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและพบว่า กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของฟราสซิส เป็นกระบวนการ ที่พัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์และการร่วมมือ โดยอิงตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กระตุ้นจินตนาการ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กระบวนการนี้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างฉากภาพยนตร์ เพื่อกระตุ้นจินตนาการผ่านการดูสื่อและการแบ่งกลุ่ม 2) ขั้นเขียนเกี่ยวกับความรู้สึกและการวางแผน โดยนักเรียนตั้งคำถาม เกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่เกี่ยวข้องกับฉาก 3) ขั้นบรรยายอุปนิสัยตัวละคร ด้วยการมอบอุปนิสัย 5 บทบาทเพื่อสร้างความหลากหลาย 4) ขั้นสำรวจค้นหา โดยนักเรียนสลับกลุ่มเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์และตัวละคร 5) ขั้นพัฒนา โครงร่างงานเขียน เพื่อวางแผนเล่าเรื่องจากตัวละครที่จินตนาการ และ 6) ขั้นส่งเสริมความสร้างสรรค์ ผ่านการอภิปราย และประเมินผลงานในกลุ่ม (Gilbert, 2020)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เบื้องต้น พบว่า ขั้นตอนดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมที่กระตุ้น จินตนาการ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันผ่านการสร้างฉากตามจินตนาการ การจัดโครงเรื่อง การพัฒนา บทสนทนา ตลอดจนการนำเสนอผลงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม กระบวนการนี้ถือเป็นการบูรณาการทักษะภาษา และทักษะทางสังคมไปพร้อมกัน เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริง ได้อย่างหลากหลาย

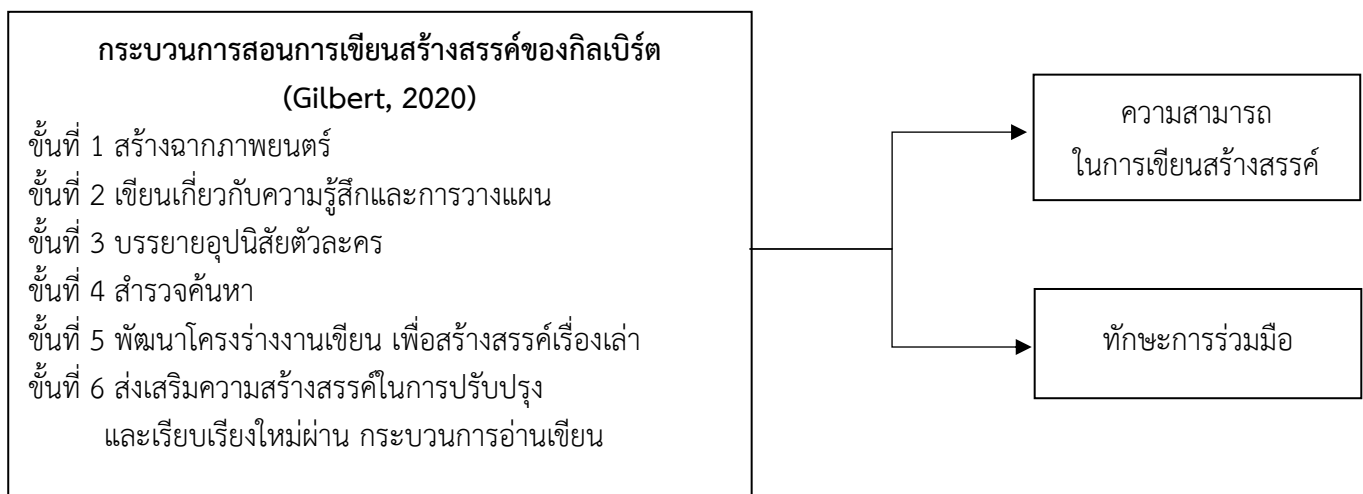
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตหลังการทดลองกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น คือกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ผ่านการเรียนรู้ร่วมมือ และมีตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ และทักษะความร่วมมือ เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ Gilbert (2020) ที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับทักษะการร่วมมือ พบว่าทุกขั้นตอนของกระบวนการสอนนี้ส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรตามทั้งสองด้าน เนื่องจากกระบวนการสอนของกิลเบิร์ตในแต่ละขั้นตอนช่วยกระตุ้นการสร้างจินตนาการอย่างเป็นลำดับขั้น เริ่มจากการสร้างจินตนาการผ่านการสร้างฉากภาพยนตร์ การเขียนเกี่ยวกับความรู้สึก และการบรรยายอุปนิสัยตัวละคร ขั้นตอนข้างต้นช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนแบบเดิมไปสู่การเขียนที่สร้างสรรค์มากขึ้น จากนั้นนักเรียนจะสามารถพัฒนาการเขียนผ่านการเรียนรู้การวางโครงเรื่อง และการสำรวจเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ในขั้นที่ 4 จนถึงขั้นที่ 6 ซึ่งส่งผลให้งานเขียนมีความคิดริเริ่มและมีคุณภาพทางวรรณศิลป์ที่สูงขึ้น กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตยังส่งผลต่อทักษะความร่วมมือของนักเรียน เนื่องจากทุกขั้นตอนเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งนักเรียนต้องผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมองเพื่อสร้างสรรค์งานเขียน และการร่วมมือกันขัดเกลาผลงานผ่านกระบวนการอ่านและเขียนในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จึงช่วยบ่มเพาะทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม ทักษะการคิด และทักษะการสรุปความคิด ซึ่งเป็นนับเป็นองค์ประกอบของทักษะร่วมมือตามแนวคิดของ Johnson & Johnson (1989) ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21

แม้ในประเทศไทยจะยังไม่มีการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้อย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการดังกล่าวมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตยังไม่พบงานวิจัยในประเทศไทย จากข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการสอนมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มโรงเรียนวัดสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 153 คน จาก 12 โรงเรียน รวม 12 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดสระยายโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 12 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง โดยตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้ได้จริง

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียน และเกณฑ์การประเมินโดยแบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ชุด ชุดละ 2 ข้อ ได้แก่ การเขียนเรื่องจากภาพ 1 ข้อ และการเขียนเรื่องตามจินตนาการ 1 ข้อ ตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้จากนั้นนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างการวิจัย พบว่า ค่าความยากง่ายของแบบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์มีค่าระหว่าง 0.60 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.30 – 0.39 และวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.94 สรุปว่าแบบทดสอบมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต พัฒนาขึ้นตามแนวคิดองค์ประกอบทักษะร่วมมือของ Johnson & Johnson (1989) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม ทักษะการคิด และทักษะการสรุปความคิด มีลักษณะเป็นระดับพฤติกรรม 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จากนั้นตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 และเมื่อนำไปทดลองใช้ (try out) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) คือ 0.83

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตสามารถพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

3.2 กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตสามารถพัฒนาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การเขียนสร้างสรรค์ตามแผนการสอนจำนวน 4 แผน ซึ่งใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต และใช้แบบสังเกตทักษะการร่วมมือเป็นเครื่องมือวัด ระหว่างการจัดกิจกรรมรวม 4 ครั้ง รวมถึงเก็บข้อมูลความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังจบกิจกรรมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และสถิติ one-sample t-test

5.2 วิเคราะห์คะแนนของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาการการเขียนสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต

จากการศึกษาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ หลังการทดลองวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง

การทดลอง	จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเกณฑ์ (70%)	M	$S.D.$	t	p
การเขียนสร้างสรรค์ ของนักเรียน	12	21	23.83	3.86	2.54	0.027

หมายเหตุ: * $p < .05$

ผลการวิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียน จำนวน 12 คน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.83 คะแนน ($S.D. = 3.86$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต

ผลการวิเคราะห์พัฒนาการการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต พบว่าหลังการจัดการเรียนรู้เมื่อได้เปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.83 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.86 นอกจากนี้ผลการทดสอบพบว่า สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความเปลี่ยนแปลง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการร่วมมือในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่วัดได้ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต

ครั้งที่	คะแนนเต็ม	จำนวนนักเรียน	M	S.D.
1	5	12	3.03	0.23
2	5	12	3.30	0.40
3	5	12	3.48	0.36
4	5	12	3.84	0.25

จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า คะแนนความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งที่ 1 เท่ากับ 3.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 ครั้งที่ 2 เท่ากับ 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ครั้งที่ 3 เท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 และครั้งที่ 4 เท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 และเมื่อตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับการวัดซ้ำ (Repeated measure ANOVA)

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติ Repeated measure ANOVA ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้น คือข้อมูลที่รวบรวมได้จากตัวอย่าง ซึ่งไม่เป็นอิสระจากกันตรงกันลักษณะข้อมูล สามารถพิจารณารายละเอียดได้ดัง ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ทดสอบข้อตกลงพื้นฐานการใช้สถิติ Repeated measure ANOVA

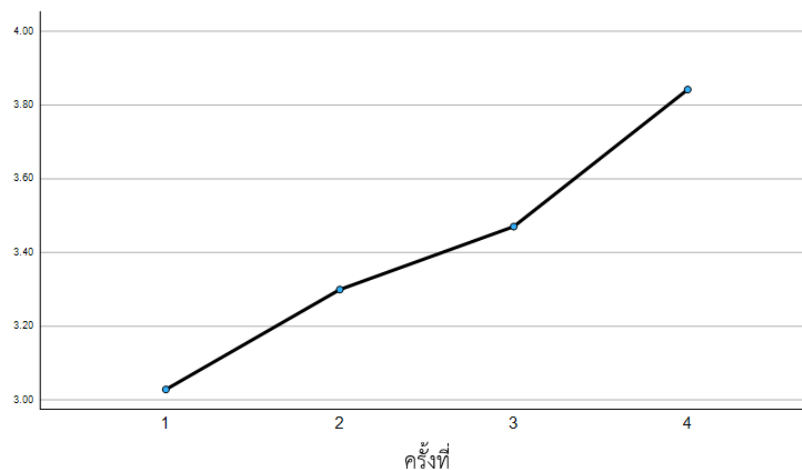
Mauchly's Test of Sphericity					
Within Subjects Effect	Mauchly's W	Chi-Square	df	Sig.	Greenhouse-Geisser
Time	.31	11.46	5	.04	.68
Tests of Within-Subjects Effects					
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
GreenhouseGeisser	4.18	2.07	2.02	58.9	<.001

ข้อมูลในตารางที่ 4 พิจารณาผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับการวัดซ้ำ (Repeated measure ANOVA) ในด้านความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยในการวัดแต่ละครั้ง ด้วยการทดสอบ Mauchly's test of sphericity พบว่าความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 4 ครั้งไม่เป็นเอกพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Mauchly's W = .31; p = .04) ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงการใช้สถิติ จึงต้องมีการปรับองศาอิสระในการทดสอบ โดยใช้สูตรของ Greenhouse-Geisser

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของทักษะร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวัด	Mean difference	SE	Sig
ครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 2	-.27*	.07	.02
ครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 3	-.44*	.07	<.001
ครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 4	-.81*	.06	<.001
ครั้งที่ 2 กับ ครั้งที่ 3	-.17*	.04	.00
ครั้งที่ 2 กับ ครั้งที่ 4	-.54*	.07	<.001
ครั้งที่ 3 กับ ครั้งที่ 4	-.37*	.06	<.001

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (Repeated measure ANOVA) พบว่า สถิติทดสอบเอฟ (F-test) ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะการร่วมมือหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .001$) แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยทักษะการร่วมมือทั้ง 4 ครั้งมีความแตกต่างระหว่างการทดสอบแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คู่ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของทักษะการร่วมมือ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าเฉลี่ย ทักษะร่วมมือแต่ละครั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคู่ ($p = .00 - 0.02$)

ภาพที่ 2 คะแนนเฉลี่ยทักษะความร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต ซึ่งวัดได้หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

จากภาพที่ 2 พิจารณาได้ว่า คะแนนทักษะร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต เปรียบเทียบจากการวัดซ้ำทั้ง 4 ครั้ง โดยในการวัดทักษะร่วมมือหลังจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนหลังจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 2 พบว่า เพิ่มขึ้นเป็น 0.27 หลังการจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะร่วมมือเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 2 เป็น 0.17 และเมื่อวัดซ้ำหลังจากการจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 0.37 เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวสำหรับการวัดซ้ำ (Repeated measure ANOVA) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะการเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับลักษณะเชิงเส้นตรง จึงสรุปได้ว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีทักษะร่วมมือสูงขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนของกิลเบิร์ต ผลการทดสอบหลังทดลอง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.83 คะแนน (S.D. = 3.86) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดการอภิปรายรายขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นสร้างฉากภาพยนตร์ (Creating a scenario) ขั้นสร้างฉากภาพยนตร์ถือเป็นขั้นตอนแรกในการวางรากฐานความคิดริเริ่มผ่านจินตนาการแจ้งชัด การที่นักเรียนมีคะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากขั้นตอนการใช้สื่อการสอนที่เป็นภาพยนตร์เพื่อสร้างการจินตนาการสำหรับการเขียนสร้างสรรค์ในลำดับต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ ปราณี สุรสิทธิ์ (2549) ที่ระบุว่า หัวใจของการเขียนสร้างสรรค์คือการสร้างภาพให้แจ้งชัดในความรู้สึกก่อนเสมอ ยังสอดคล้องกับแนวทางการสอนของ Smith (1973) ที่เน้นให้ครูสร้างสถานการณ์กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดนอกกรอบ (Divergent Thinking) การเริ่มต้นด้วยการสร้างฉากร่วมกันช่วยให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายและสำรวจความคิดเห็นก่อนลงมือเขียน ตามองค์ประกอบการเขียนสร้างสรรค์ที่ สุทธิวรรณ อินทะกนก (2559) ได้นำเสนอไว้ว่างานเขียนสร้างสรรค์ต้องมีความแปลกใหม่ ทางด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา หรือความคิด โดยงานเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นต้องเป็นสิ่งแปลกใหม่ของความคิดริเริ่มที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น หรืออาจเป็นความคิดริเริ่มที่เกิดจากของเดิมที่มีอยู่เอามาผสมผสานจนเกิดเป็นของแปลกใหม่

1.2 ขั้นเขียนความรู้สึกและวางแผนการเขียน (Sensual Writing and Planning) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละคนจะได้รับหัวข้อเกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยครูมีหน้าที่นำนักเรียนให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับสัมผัสทั้ง 5 ด้านที่สอดคล้องกับฉากเพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในฉาก ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ด้านการใช้ภาษาในงานเขียน เกิดจากกระบวนการฝึกจินตนาการผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นรายบุคคล สอดคล้องกับแนวทางของ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2561) ที่ส่งเสริมให้ครูเริ่มสอนเขียนสร้างสรรค์จากองค์ความรู้และประสบการณ์ใกล้ตัว กระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์และอารมณ์ร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ขั้นบรรยายอุปนิสัยตัวละคร (Characterization) ขั้นบรรยายอุปนิสัยตัวละคร คือขั้นตอนที่ครูเพิ่มอุปนิสัยของตัวละครจำนวน 5 บทบาทให้กับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่ต่างกัน ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะเกิดการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การกำหนดอุปนิสัยตัวละครที่หลากหลายสอดคล้องกับฉาก ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดที่ยืดหยุ่น (Flexibility) ตามหลักของ Guilford (อ้างถึงใน อัจฉรา ชิวพันธ์, 2561) นักเรียนสามารถสร้างตัวละครที่มีเอกลักษณ์ (Identity) เฉพาะตน ไม่จำเจตามแบบเดิม และสอดคล้องกับองค์ประกอบการเขียนสร้างสรรค์ของสุทธิวรรณ อินทะกนก (2559) ที่ระบุว่าความเป็นตัวตนของผู้เขียนจะกลายเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้งานเขียนโดดเด่น การมีอุปนิสัยตัวละครที่ชัดเจนช่วยให้โครงเรื่องมีมิติและมีคุณค่าทางวรรณศิลป์เพิ่มมากขึ้น

1.4 ขั้นสำรวจค้นหา (The Quest) ขั้นสำรวจค้นหา คือขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะสลับตัวกันไปอยู่ในกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวเองเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์และตัวละครต่าง ๆ ที่ผ่านจินตนาการของตน และเขียนสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ตนอภิปรายกันภายในกลุ่ม พฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องอย่างยิ่งกับแนวทางของ Smith (1973) และอัจฉรา ชิวพันธ์ (2561) ที่เน้นการจัดบรรยากาศห้องเรียนแบบประชาธิปไตยและการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นอย่างเท่าเทียม กระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) สามารถรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นที่แตกต่างมาสร้างสิ่งใหม่ได้ ส่งผลให้งานเขียนมีเนื้อหาสาระที่ประเทืองปัญญาและมีคุณค่าต่อสังคม

1.5 ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนเพื่อสร้างสรรค์เรื่องเล่า (Refining the narrative) ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนเพื่อสร้างสรรค์เรื่องเล่า เป็นขั้นตอนในการสังเคราะห์องค์ประกอบสู่การพัฒนาเป็นงานเขียนสร้างสรรค์โดยการนำตัวละครและจินตนาการมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวอย่างสั้นหรือบทวิทยุ สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดองค์ประกอบงานเขียน

ของ ปราณี สุรสิทธิ์ (2549) ที่ต้องเรียบเรียงให้เป็นเรื่องเป็นราวและสละสลวย ขั้นตอนนี้ครูได้ทำหน้าที่ชี้แนะ (Facilitator) ตามแนวทางการเขียนสร้างสรรค์ของ Smith (1973) เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับแนวคิดใหม่ได้อย่างมีระบบ พัฒนาการในขั้นนี้สะท้อนผ่านผลคะแนนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถเขียนเรียบเรียงจินตนาการออกมาเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วที่มีคุณภาพได้จริง

1.6 ขั้นส่งเสริมความสร้างสรรค์ในการปรับปรุง และเรียบเรียงใหม่ (Re-drafting) คือขั้นตอนการขัดเกลาสู่มาตรฐานงานเขียนและวรรณศิลป์ ส่วนหนึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญกับ “กระบวนการปรับปรุงงาน” ในขั้นสุดท้าย สอดคล้องกับแนวทางของ Smith (1973) ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานเท่ากับผลงาน และแนวคิดของ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2561) เรื่องการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอและการยอมรับข้อติชมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง การเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและประเมินผลงานร่วมกันช่วยให้นักเรียนสามารถขัดเกลาการใช้ภาษาและยกระดับคุณค่าทางวรรณกรรมของผลงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสถิติและกระบวนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นจนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกิลเบิร์ตที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการเขียนสร้างสรรค์อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเฉพาะการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมจินตนาการ (Imagination) การสร้างเอกลักษณ์ (Identity) และการฝึกฝนทักษะภาษาผ่านกระบวนการประชาธิปไตยและการขัดเกลาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถผลิตงานเขียนที่มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต จากการวิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการร่วมมือ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการวัดทั้ง 4 ครั้ง (ครั้งที่ 1 = 3.03, ครั้งที่ 2 = 3.30, ครั้งที่ 3 = 3.48 และครั้งที่ 4 = 3.84) และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคู่ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการสอนของกิลเบิร์ตส่งเสริมทักษะการร่วมมือตามแนวคิดของ Johnson & Johnson (1989) รายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นสร้างฉากภาพยนตร์ (Creating a scenario) ขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้เกิดทักษะการจัดตั้งกลุ่มและการวางแผนงาน เพราะนักเรียนจะต้องจินตนาการฉากร่วมกัน และร่วมกันเขียนแผนที่จากความคิดของสมาชิกภายในกลุ่ม สอดคล้องกับองค์ประกอบของทักษะการร่วมมือของ Johnson & Johnson (1989) ในด้านทักษะการจัดตั้งกลุ่ม เพราะนักเรียนจะต้องแบ่งกลุ่มตามเวลาที่กำหนดได้ ไม่สร้างความวุ่นวาย มีความกระตือรือร้น ยอมรับฟังกฎกติกาในการแบ่งกลุ่ม

2.2 ขั้นเขียนความรู้สึกและวางแผนการเขียน (Sensual Writing and Planning) ขั้นตอนนี้ช่วยพัฒนาการเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม เพราะแต่ละคนได้รับมอบหมายประสาธน์สัมผัสที่ต่างกันเพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการเป็นรายบุคคล แล้วจากนั้นนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะต้องนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์วางแผนสำหรับการเขียนร่วมกัน สอดคล้องกับทักษะการปฏิบัติงานร่วมกันตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Johnson & Johnson (1989) โดยเห็นได้จากนักเรียนมีการแบ่งงานให้สมาชิกอย่างทั่วถึงตามความสามารถ และทำความเข้าใจหน้าที่ของตนก่อนลงมือทำงาน กระบวนการนี้ทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของความรับผิดชอบส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานกลุ่ม และแสดงให้เห็นว่าการแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานกลุ่มมีผลต่อความสำเร็จของงาน ดังแนวคิดของ Hargreaves & O'Connor (2018) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบไม่ใช่การทำตามหน้าที่เพื่อให้รอดพ้นจากการตรวจสอบ แต่เป็นพันธสัญญาทางใจที่สมาชิกในทีมมีต่อกัน ซึ่งความรับผิดชอบร่วมกันนี้เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนการทำงานร่วมกันแบบผิวเผินให้กลายเป็นการร่วมมือที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

2.3 ขั้นบรรยายอุปนิสัยตัวละคร (Characterization) ขั้นตอนนี้เป็นการฝึกทักษะการคิด และการสื่อสารในขั้นที่นักเรียนต้องวิเคราะห์อุปนิสัยตัวละครร่วมกับประสาธน์สัมผัส สอดคล้องกับ ทักษะการคิดร่วมกันของ Johnson & Johnson (1987) เพราะการที่นักเรียนสามารถเสนอความคิดในการทำงานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้นักเรียนได้ฝึกการถ่ายทอดความรู้และอธิบายความรู้เป็นขั้นตอนเพื่อใหสมาชิกในกลุ่มเข้าใจบุคลิกของตัวละครที่ตนได้รับมอบหมาย

นำไปสู่การวางแผนสรุปความรู้ร่วมกัน แสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนต้องสื่อสารและเสนอความเห็นคิดเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา
ร่วมกัน นำไปสู่การวางแผนสรุปความรู้ร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ขั้นสำรวจค้นหา (The Quest) เป็นการขยายทักษะการสรุปความคิด และมารยาทในการทำงานกลุ่ม
ขั้นตอนนี้มีการส่ง “ทูต” ไปแลกเปลี่ยนความคิด และข้อมูลของแต่ละกลุ่มในชั้นเรียน สอดคล้องอย่างยิ่งกับทักษะการสรุป
ความคิดร่วมกันตามแนวคิด Johnson & Johnson (1989) อีกทั้งยังส่งเสริมมารยาทในการทำงานกลุ่ม นักเรียนต้องรักษามารยาทในการพูด และการฟังเมื่อทำงานร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น โดยใช้เหตุผลในการอธิบายความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้ผู้อื่นฟัง พฤติกรรมนี้แสดงถึงการยอมรับมติกลุ่มและการสรุปความคิดไปในทางเดียวกันแม้จะมีความคิดเห็นที่หลากหลายจากทูตต่างกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Togatorop (2015) ที่ศึกษาการเขียนแบบร่วมมือ (Collaborative Writing) ซึ่งได้มีการแลกเปลี่ยนงานเขียน และแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นเหมือนกับกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต กระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายและสรุปความคิดไปในทิศทางเดียวกันผ่านบรรยากาศที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

2.5 ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนเพื่อสร้างสรรค์เรื่องเล่า (Refining the narrative, developing and Structure) เป็นการบูรณาการทักษะการปฏิบัติงานกลุ่มสู่เป้าหมายผ่านการ การเขียนโครงเรื่อง และบทวิทยุร่วมกัน ซึ่งนับเป็นการใช้ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยนักเรียนต้องดูแลสมาชิกให้ทำงานตามขั้นตอน และช่วยกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในกลุ่มเพื่อให้งานเขียนร้อยเรียงได้อย่างสละสลวย โดยเห็นได้จากพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในครั้งที่ 3 และ 4 ซึ่งสะท้อนได้ว่านักเรียนมีความสามัคคี มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของงานตามแนวคิดของ Johnson & Johnson (1989)

2.6 ส่งเสริมความสร้างสรรค์ในการปรับปรุง และเรียบเรียงใหม่ผ่านกระบวนการอ่านเขียน (Encouraging more creative editing, Re-drafting, Writing and Reading) เป็นการประเมินผลและมารยาทในกลุ่ม ซึ่งถือเป็นการยอมรับข้อสรุปภายในกลุ่ม ขั้นตอนนี้เป็นการอภิปรายเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งนับเป็นหัวใจสำคัญในการประเมินผลงาน สอดคล้องกับทักษะการสรุปความคิดตามแนวทางประกอบของทักษะร่วมมือของ Johnson & Johnson (1989) ซึ่งเห็นได้จากการที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมการให้กำลังใจ ชื่นชมสมาชิกภายในกลุ่มที่ทำงานได้สำเร็จ และใช้กิริยาสุภาพในการวิจารณ์หรือปรับปรุงผลงานร่วมกัน นักเรียนภายในกลุ่มจะได้รับการยอมรับในข้อสรุปของกันและกันภายในกลุ่ม และการขัดเกลางานในขั้นสุดท้ายช่วยยกระดับทั้งคุณภาพของงานเขียน และทักษะการร่วมมือระหว่างบุคคลให้มั่นคงยิ่งขึ้น

ดังนั้น กล่าวได้ว่าพัฒนาการทักษะการร่วมมือที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงครั้งที่ 4 ($M = 3.84$) เป็นผลมาจากกระบวนการสอนของกิลเบิร์ตที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนพฤติกรรมตามองค์ประกอบทั้ง 4 ของ Johnson & Johnson (1989) คือ ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการคิด และทักษะการสรุปความคิด โดยผ่านกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนในแบบสังเกตทักษะการร่วมมือ ทำให้นักเรียนไม่เพียงแต่มีความสามารถในการเขียนที่สูงขึ้น แต่ยังมีทักษะทางสังคมและมารยาทในการทำงานกลุ่มที่ดีขึ้นอย่างเป็นระบบสอดคล้องกันตลอดกระบวนการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีความสำคัญในด้านการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะในด้านการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านกิจกรรมการเขียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดจินตนาการ และการร่วมมืออย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต อันประกอบไปด้วย

1) ขั้นสร้างฉากภาพยนตร์ คือขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนเกิดจินตนาการร่วมไปกับการดูสื่อ แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและให้นักเรียนจินตนาการและอธิบายฉากต่าง ๆ

2) ขั้นเขียนเกี่ยวกับความรู้สึกและการวางแผน คือขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละคนจะได้รับหัวข้อเกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่สอดคล้องกับฉากเพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในฉาก

3) ขั้นบรรยายอุปนิสัยตัวละคร คือขั้นตอนที่ครูเพิ่มอุปนิสัยของตัวละครจำนวน 5 บทให้กับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่ต่างกัน

4) ขั้นสำนวนค้นหา คือขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะสลับตัวกันไปอยู่ในกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวเองเพื่อร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ และตัวละครที่เกิดจากจินตนาการของตน พร้อมเขียนสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ตนอภิปรายกันภายในกลุ่ม

5) ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนเพื่อสร้างสรรค์เรื่องเล่า เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันวางแผนเล่าเรื่องที่มีฉาก โดยให้นักเรียนร่วมกันเขียนโครงเรื่องจากตัวละครที่ตนเองได้จินตนาการนำมาเป็นตัวละครหลักของเรื่องราว

6) ขั้นส่งเสริมความสร้างสรรค์ในการปรับปรุง และเรียบเรียงใหม่ผ่านกระบวนการอ่านเขียน เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละหัวข้อไปรวมกลุ่มอยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนได้รับในชั้นเรียนและประเมินผลงาน

กระบวนการสอนดังกล่าวนี้ พัฒนาขึ้นและใช้ในการสอนการเขียนสร้างสรรค์ในต่างประเทศ แต่ไม่มีการพบการนำมาใช้พัฒนาความสามารถการเขียนสร้างสรรค์และทักษะการร่วมมือในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ทดลองกับบริบทของการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย ซึ่งเห็นได้ว่ากระบวนการสอนดังกล่าวมีความสามารถในการพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์และทักษะร่วมมือของนักเรียนได้จริงจากผลการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ตสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างชัดเจนโดยมีรายละเอียดดังนี้ นักเรียนมีคะแนนมากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคะแนนความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์หลังเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.83 คะแนน (S.D. = 3.86) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 อีกทั้งผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการร่วมมือหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ของกิลเบิร์ต โดยวางแผนดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดบทบาทของผู้เรียนให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ควรพัฒนาจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ตรงกับช่วงวัยของนักเรียน เช่น ภาพยนตร์ ภาพเคลื่อนไหว หรือสื่อดิจิทัลที่สามารถเชื่อมโยงกับขั้นตอนการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นของกิลเบิร์ต เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างงานเขียนสร้างสรรค์ให้ดี

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของกระบวนการกิลเบิร์ตกับการเขียนประเภทอื่น เช่น นิทาน บทละคร หรือบทกวีเพื่อประเมินศักยภาพของกระบวนการนี้ในบริบทของทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่หลากหลาย

2.2 ควรทดลองเปรียบเทียบกระบวนการกิลเบิร์ตกับแนวการสอนอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาความสามารถในการเขียนในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐมา อภิรพงศ์ และ ขวัญชนก นัยเจริญ. (2568). ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยตามทฤษฎีสหพหุสัมพันธ์กับการใช้ผังกราฟิกสำหรับส่งเสริมความสามารถในการเขียนนิทานเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(1), 54–66.
- ปราณี สุทธิ. (2549). *การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แสงดาว
- ระพีณ ชูชื่น และ เพ็ญพรรณ ศรีสายพร. (2564). *การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการเขียนผ่านการเรียนออนไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา* (รายงานการวิจัย).
- ชลบุรี: โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนวัดสระยายโสม. (2567). *ผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสร้างสรรค์ ปีการศึกษา 2567 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย*. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดสระยายโสม จังหวัดสุพรรณบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2567). *เครื่องมือคัดกรองความสามารถอ่านออกเขียนได้ (เอกสารประกอบการสอบประเมินผล)*. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2.
- สุทธิวรรณ อินทะกนก. (2559). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2561). *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Gilbert, F. (2020). The haunted house: Teaching creative writing through collaborative learning to 9-13 year olds. In E. Branking, F. Gilbert, & C. Sharples (Eds.), *Inspire: Exciting ways of teaching creative writing* (pp. 107-125). London: Goldsmiths University of London.
- Hargreaves, A., & O'Connor, M. T. (2018). *Collaborative professionalism: When teaching together means learning for all*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1989). *Cooperation and competition: Theory and research*. Edina, Minnesota: Interaction Book Company.
- Piaget, J. (1972). Intellectual Evolution from Adolescence to Adulthood. *Human Development*, 15(1), 1-12.
- Smith, J. A. (1973). *Creative teaching of language arts in the elementary school*. Boston: Allyn and Bacon.
- Togatorop, E. (2015). Teaching writing with a web based collaborative learning. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 5(1), 247-256.